

5. OSZTÁLY

Matematika

Az 5. évfolyam célja - mindvégig tevékenységre épülve - a tanulók alapkészségének megerősítése, gyakorlási lehetőségek beiktatásával. Az ismeretek bővítését konkrét tapasztalásra alapozva, a gondolkodási funkciók különböző sérülését, eltérő ütemű fejlődését figyelembe véve kell megvalósítani. Az egyénre szabott önálló tanulási eljárások és tanulási módok kialakítása támogatja az ismeretek bővítésének, a képességek és készségek megerősítésének lehetőségét, kiegészülve különböző szintű tevékenységekkel, cselekvéses és elvont szinten. A gondolkodási műveletek egyre elvontabb szinten jelennek meg, a gondolkodási fajták gyakorlása matematikai problémák megoldása során történik. A matematikai fogalmak, kifejezések megértése, egyre pontosabb használata a matematikatanulás folyamatában, a tanulók cselekvését a középpontba állítva történik. Figyelmet kell fordítani az alkotó kedv ösztönzésére, kreativitás fejlesztésére, törekedve a minél kitartóbb és pontosabb munkavégzésre, önellenőrzésre.

A figyelem terjedelmének, tartósságának növelése, a koncentráció időtartamának növelése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése minden tanórán fontos feladat.

<p>A fejlesztés várt eredményei az ötödik évfolyam végére</p>	<p>Elemek halmazokba rendezése egy szempont szerint. Adott tulajdonságú részhalmaz előállítása alaphalmazon. Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazása.</p> <p>Minél több lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.</p> <p>Biztos számfogalom 100-as számkörben.</p> <p>A szorzó- és bennfoglaló táblák tudása (szükség esetén táblázat segítségével).</p> <p>A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel).</p> <p>Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása.</p> <p>Síkidomok egy szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján.</p> <p>A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel.</p> <p>Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása.</p> <p>Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.</p> <p>Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.</p>
<p>Minimum követelmények</p>	<p>Halmazokba rendezés egyszerű tulajdonság alapján.</p> <p>Igaz – hamis állítások.</p> <p>Biztos számfogalom 100-as számkörben.</p> <p>1000-es számkörben tájékozódás.</p> <p>Számszomszédok ismerete az 1000-es számkörben.</p> <p>Összeadás, kivonás művelete 1000 számkörben (tízes átlépés nélkül).</p> <p>Szorzó- és bennfoglaló tábla ismerete.</p> <p>Egyszerű szöveges feladatok megoldása (összeadás, kivonás).</p> <p>Tanult síkidomok differenciálása (négyzet, téglalap, kör), testek ismerete (kocka, téglatest).</p> <p>Mértékegységek ismerete, összehasonlítása (idő, tömeg, űrtartalom, hosszúság).</p> <p>Egyszerű sorozatok megoldása adott szabály alapján 1000-es számkörben.</p>

Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv és irodalom tantárgy legalapvetőbb célja az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. A magyar nyelv a tanulás célja és az ismeretszerzés eszköze is. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése, a jövőbeni tanulmányokhoz szükséges és a felnőtt életben, az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. A kultúrához hozzásegítő, valamint a nemzeti hovatartozás érzését növelő anyanyelvi képességeknek, készségeknek a továbbfejlesztése.

Az irodalmi nevelés feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához felső tagozatban a tantárgy az irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető feladata, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával képessé váljanak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre. A tantárgy feladatai közé a kommunikációs képességek fejlesztése, különféle élethelyzetekben az aktív és passzív szókincs-gazdagítás, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés gyakorlása, továbbá a tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is. Mindezek során megvalósul az önkorrektív képesség fejlesztése, a hibakeresés, -javítás, a helyesírási problémahelyzetek felismertetése. Kiemelt feladat az önismeret erősítése, lehetőséget teremtve a véleménynyilvánításra, mások véleményének meghallgatására. A szövegtartalom visszaadásának gyakorlása különféle kommunikációs eszközökkel történik, fokozódó önállósággal valósul meg. Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével valósul meg. A magyar nyelv és irodalom tantárgyban az ismeretek és a fejlesztési követelmények felhasználásánál, továbbá az irodalmi művek feldolgozásánál ajánlott figyelembe venni a tanulókörösség összetételét, az írás, olvasás technikájának elsajátításában megjelenő egyéni különbségeket, a kommunikációs készség eltérő sajátosságait. Az irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése a Nemzeti alaptanterv alapján kerültek meghatározásra, figyelembe véve a kerettantervvel megcélzott tanulókat.

<p>A fejlesztés várt eredményei az ötödik évfolyam végére</p>	<p>A tanuló társalgásban részt tud venni. Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni. Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja. Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján). A kijelölt memoriterek szövegűen, megfelelő hangsúllyal elmondja. Tanult irodalmi művek tartalmát ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja. Líra, epika, dráma fogalmát ismeri, tud ennek megfelelően csoportosítást végezni.</p>
<p>Minimum követelmények</p>	<p>A tanuló legyen képes egyszerű társalgásban való részvételre. Ismerje a közlés funkcióit (tájékoztatás). Tudja megkülönböztetni a magánhangzókat és a mássalhangzókat. Ismerje a szótőhöz kapcsolódó toldalékok hangrendjének, illeszkedésének szabályát. Legyen képes mondatot alkotni a közlés szándékának megfelelően. Ismerje Móra Ferenc: Kincskereső kisködmön című művének szereplőit, tartalmát. Tudja felsorolni a tanult szerzőket és műveket. Legyen képes az egyes művek szereplőit, helyszíneit megnevezni, tartalmát röviden felidézni. Legyen képes rövid véleménynyilvánításra. Legyen képes egy memoritert elmondani.</p>

Természettudomány

Nevelési célok: a megismert történelmi, kulturális és természeti értékeink alapján a nemzeti összetartozás érzésének erősítése. Éntudat és énkép fejlesztése. Pozitív erkölcsi tapasztalatok erősítése. Az egészséges életmódra való tudatos törekvés technikáinak elsajátítása. A mozgás és az egészséges életmód kapcsolatának felismerése. A szociális érzékenység fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. A környezetkímélő, takarékos magatartás, a természet és az épített környezet iránti szeretet és a megóvás igénye, törekvés az önálló tanulásra, együttműködő, kooperatív, interaktív technikák alkalmazására.

Kiemelt fejlesztési cél és feladat az életkorral és a sajátos nevelési igényekkel összhangban lévő, az egyén sajátosságaira és lehetőségeire építő megismerési módszerek megtanítása. A pedagógus feladata erős figyelmet fordítani arra, hogy a tanulók a periodikus változásokat, összefüggéseket megértsék, a kapcsolatokat felismerjék a növény- és állatvilág vonatkozásában, valamint az élettelen természet kapcsolatában. A tanulók számára fontos, hogy közvetlen tapasztalatokat gyűjtsenek, ezért kell lehetővé tenni a vizsgáló és kísérletező eszközök rendszeres használatát. A tanulók képessé válnak a tantárgy sajátos földrajzi ismerethordozók – térkép, földgömb, ábrák – használatára, valamint az IKT-eszközök tanári segítséggel történő célszerű alkalmazására. Fejlődik kommunikációs képességük, a tananyag feldolgozása során bővül szókincsük, fejlődik szövegértésük és a feladatmegoldásokhoz kapcsolódóan értékelési helyzetekben önértékelésük, önismeretük. A matematikai kompetencia birtokában képesek számadatok összevetésére, grafikonok, diagramok leolvasására, elemzésére.

<p>A fejlesztés várt eredményei az ötödik évfolyam végére</p>	<p>Aktív részvétel a kísérletek végzésében. Tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságainak ismerete. Kölcsönhatások, változások, folyamatok ismerete a mindennapi környezetben. Egyre önállóbb tapasztalatszerzés, a tapasztalatok megfogalmazása és lejegyzése írásban és rajzban.</p> <p>Ismeretek a különféle energiaforrásokról, törekvés az energiatakarékos életmódra.</p> <p>Ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről.</p> <p>Az egészséges életmód feltételeinek ismerete. Aktív részvétel a környezetvédő tevékenységekben.</p> <p>Térképhasználat. IKT-eszközök használata.</p> <p>Ismerjék az egészségvédelemben a betegségek megelőzésének fontosságát.</p> <p>Lássák és értékeljék az egészséges test és a környezet szépségét.</p> <p>Ismerjék meg önmagukat, főbb lelki tulajdonságaikat.</p> <p>Törekedjenek a lelki harmóniájuk létrehozására és fenntartására saját maguk, családjuk és környezetük körében.</p> <p>Aktívan vegyenek részt egészség- és környezetvédő programok összeállításában, megvalósításában.</p> <p>Tudják, hogy egészségük – éppúgy, mint tudásuk és becsületük – örök emberi érték, és törekedjenek védelmére.</p> <p>Tudják használni a tápanyagtáblázatokat.</p> <p>Tudják az információhordozókból szerzett ismereteket saját megfigyelésekkel, tapasztalatokkal összekapcsolni és hasznosítani.</p>
<p>Minimum követelmények</p>	<p>Tanult anyagok tulajdonságainak ismerete.</p> <p>Kölcsönhatások jellegzetességei.</p> <p>Halmazállapotok felsorolása.</p> <p>Tanult állatok ismerete, rövid jellemzése (házi állatok, ház körül élő állatok).</p> <p>Szántóföldi növényeink ismerete.</p> <p>Fővilágtájak felsorolása.</p> <p>Felszín, domborzat formái, jelölések.</p> <p>Egészséges életmód feltételei.</p> <p>Alapvető környezetvédelmi ismeretek.</p> <p>Fontosabb jelek, jelzések (élelmiszerek, közlekedési jelző- és tiltó táblák) ismerete.</p>

Történelem

A műveltségterületen középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a pontos tájékozódást térben és időben, a nemzeti identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását. A tanulóknak képessé kell válniuk az alapvető tanulságok levonására, az ítéletalkotásra, a törvényszerűségek felismerésére, a véleménynyilvánításra. Ebben a szakaszban ismerkednek meg a tanulók a történelmi időszámítással, a történelmi korokkal és szinterekkel.

A különböző képek, szemléltetések, digitális tananyagok segítik a tájékozódást a történelmi korokban. A történelmi képzetek helyes kialakítását dramatikus technikák alkalmazása segíti. Az ismeretanyag lehetőséget ad a kort jellemző mítoszok és mondák, művészeti és zenei értékek megismerésére. A több irányból történő demonstrálás segíti elő a tanulásban akadályozott tanulók számára, hogy megismerjék, a különböző történelmi korok társadalmában hogyan éltek az emberek. A célcsoporthoz tartozó tanulók időbeli tájékozódásának fejlesztésekor hangsúlyt kell fektetni a múlt, a jelen és a jövő közötti viszonyításra – elsősorban a mindennapi élet eseményeire utalva. A folyamatos fejlesztés eredményeképpen erősödik a tanulók időről alkotott képzete, az események sorrendje közötti összefüggések felismerése. Az időről alkotott képzetek kialakítását segíti az időszalag. A történelmi szintereken keresztül a tanulók téri tájékozódása fejlődik, elsősorban történelmi térképek segítségével.

<p>A fejlesztés várt eredményei az ötödik évfolyam végére</p>	<p>A tanuló meg tudja különböztetni a történelem forrásait, példákat is tud kapcsolni hozzá. Ismeri a történelmi időszámítás egységeit. Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen. Az időszalagon felismeri a tárgyalt történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet. Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon, időtoronyon. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben - képességeinek megfelelően - írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről. Különbséget tesz a különböző történelmi korok, valamint a magyar és a világtörténelem eseményei között. A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítségével elmondja. Megkülönbözteti a történetek mesés és valóságos eseményeit. A történelmi hősökkel érzelmileg képes azonosulni. Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett fölismer.</p>
<p>Minimum követelmények</p>	<p>Tanult történelmi korszakok felsorolása. Az őskori ember jellemzőinek ismerete: barlanglakó ősember: tűz szerepe, életmód, őskori művészet – termelő ősember: életmód, min. 3 mesterség.</p> <p>Az ókori városállamok felsorolása: Mezopotámia – ékírás, Egyiptom – piramis, fáraó, öntözéses földművelés, India – csatornarendszer, tízes számrendszer, Kína – min. 3 találmány. Biblia két fő részének ismerete: egy-két történet megnevezése. Az ókori Görögország néhány jellemzőjének felsorolása (két városállam megnevezése, olimpiai játékok). Az ókori Róma jellemző jegyei (gladiátorok, Colosseum, ismerje fel a római katona fegyverzetét). Felsorolás szinten: Julius Caesar, Augustus Caesar. Római Birodalom hazánk területén: Dunántúl – Pannónia; két magyarországi város római megnevezése. Jézus szerepe, élete (Jézus születése – időszámítás kezdete) születés – Betlehem - karácsony; feltámadás – húsvét</p> <p>Magyarok eredete: származás - finnugor, vándorlás - 4 helyszíne, vándorló életmód, honfoglalás 895 – 900, Árpád fejedelem.</p>